

Πρώσων καὶ ἐσώθησαν ἐκ τοῦ δάσου πρὸς τὸ Μάσλοβετ.

[Ἔπεται συνέχεια]

ΟΙ ΣΑΡΔΙΝΟΙ

Ἄλιεία καὶ βιομηχανία αὐτῶν.

B.

Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε σελ. 45

Προετοιμασία σαρδίνων.—Παρασκευῆ—ἐν ἐλαίῳ.—Ἀποξηράνσις.—Τιμὴ σαρδίνων ἀναλόγως τῆς ποιότητος τοῦ ἐλαίου.—Κυτία λευκοσιδηρᾶ.—Δοκιμασία τῶν κυτίων.—Σαρδίνοι ἐν λίπει.—Δεσποσύνη Λεκουγιῶ.—Βιομηχανία σαρδίνων ἐν ἐλαίῳ.—Ἡ ἄλιεία ἐν Κορνουαλλία καὶ ἐν Ἰσπανία.—Προέλευσις σαρδίνων.—Περιγραφή τοῦ ἰχθύος.—Παραγωγή σαρδίνων ἐν Γαλλία κατὰ τὸ 1880.

Οἱ οὕτως ἐτοιμασθέντες σαρδίνοι ἐμβαπτίζονται ἐν ἄλμῃ πυκνῇ, ἐνθα ἀρίσταν ἐπὶ δύο μέχρι τριῶν ἡμερῶν. Μετὰ ταῦτα πλύνονται δι' ἀφθόνου ὕδατος καὶ ἀποξηραίνονται εἰς τὸν ἥλιον ἐπὶ σιδηρῶν ἐσχαρῶν ἀπὸ σκοποῦ κατεσκευασμένων. Ἡ προετοιμασία αὕτη προηγεῖται τῆς ἐν ἐλαίῳ ἐνθήσεως. Ἐν ταῖς βροχεραῖς ἡμέραις ἡ ἀποξηράνσις τελεῖται διὰ τεχνητῆς θερμοκρασίας. Οἱ ἰχθύες ἀποξηρανθέντες μέχρι βαθμοῦ τινος γνωσθέντος ὑπὸ τῆς πείρας, ἐμβαπτίζονται ἐν ζέοντι ἐλαίῳ, καὶ μετὰ τοῦτο στιβάζονται ὑπὸ γυναικείων χειρῶν ἐν λευκοσιδηροῖς κυτίοις, κατασκευαζομένοις ἐν ἰδιαιτέρῳ διαμερίσματι τοῦ ἰδίου ἐργαστηρίου πρὸς τοῦτο. Τοιαῦτα κυτία παρασκευάζονται πάντων τῶν μεγεθῶν, ἄλλα μὲν ὕπως περιλάβωσιν ὀκτὼ σαρδίνους καὶ ἄλλα διακοσίους πενήκοντα. Τὰ κυτία μεταφέρονται ὑπὸ τοὺς κρουνοὺς, ἀφ' ὧν ῥεεῖ τὸ ἔλαιον, καὶ ὅταν πληρωθῶσι κλείονται. Ἡ ποιότης τῶν διατηρουμένων σαρδίνων ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἐλαίου, ἐν ᾧ τίθενται. Εἰς τὰ μεγάλα ἐργοστάσια μεταχειρίζονται παντὸς εἶδους ἔλαια ἀπὸ τῶν καλλιτέρων μέχρι τῶν κοινοτέρων. Ἐκ τοῦ ἐλαίου ἐξαρτᾶται κυρίως καὶ ἡ τιμὴ τοῦ κυτίου.

Ἡ ταχύτης, μεθ' ἧς οἱ κολληταὶ κλείουσι τὰ κυτία εἶναι θαυμασία. Ἄλλοτε ἕκαστος ἐργάτης ἔποπε νὰ ἔχη πρὸ αὐτοῦ πυρᾶν, ὅπως τερῆ θερμὸν τὸ ἐργαλεῖον τῆς κολλήσεως. Σήμερον οἱ ἐργαζόμενοι τὸν λευκοσιδηρὸν μεταχειρίζονται τὸ φωταέριον. Τεμάχιον χαλκοῦ κατεσκευασμένον ὅπως καὶ τὰ κοινὰ ἐργαλεῖα, δέχεται διὰ τῆς σωληνοειδοῦς λαβῆς τοῦ φωταέριου καὶ ἀέρα, ὅστις ἐξωθεῖται ἐν αὐτῷ διὰ φουσητήρος. Ἡ τοῦ αέριου εἰσροὴ κανονίζεται διὰ στρόφιγγος, ὅπως ὁ ἐργάτης δύναται διαρκῶς νὰ τερῆ τὸν χαλκὸν εἰς ὠρισμένην θερμοκρασίαν. Διὰ τῆς μεθόδου ταύτης εἰς καλὸς ἐργάτης κολλᾷ εὐκολώτατα χίλια κυτία καθ' ἑκάστην ἡμέραν.

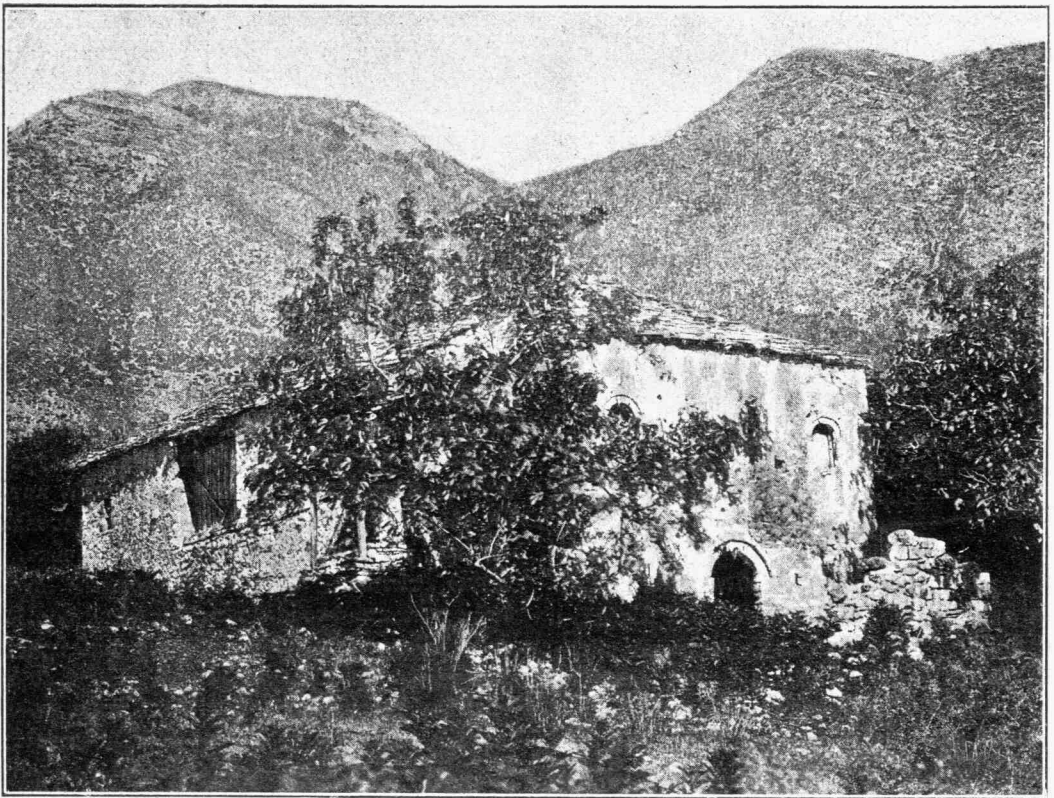
Τέλος τὰ κυτία ἀφοῦ κλεισθῶσιν ἀεροστεγῶς υποβάλλονται εἰς νέαν δοκιμασίαν ἀναπόδραστον διὰ τὴν καλὴν διατήρησιν τῶν σαρδίνων. Ἡ ἐργασία αὕτη σκοπὸν ἔχει ν' ἀποστειρώσῃ ἢ μᾶλλον ν' ἀποκτείνῃ τοὺς μικροργανισμοὺς τοὺς περιεχομένους ἐν τῷ ἐλαίῳ, τοὺς κεκολλημένους ἐπὶ τῶν τοίχων τοῦ κυτίου ἢ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῶν ἰχθύων, καὶ τῶν ὁποίων ἡ ἀνάπτυξις θὰ ἐπέφερε τὴν ἀποσύνθεσιν τοῦ προϊόντος.

Τὰ κυτία ἐμβάλλονται ἐν λουτρῷ ἐλαίου θερμομανθέντος μέχρι θερμοκρασίας 120 βαθμῶν ἑκατοσταβάθμου, ἢ ἐν ζέοντι ὕδατι· ἐν τούτῳ μένουσι τὰ κυτία ἐπὶ μίαν ἢ δύο ὥρας, τὰ μεγαλύτερα πλεότερον χρόνον, ὅπως ἡ θερμοκρασία εἰσχωρήσῃ μέχρι τοῦ κέντρου. Συγχρόνως διὰ τῆς ἐργασίας ταύτης δοκιμάζεται τὸ ἀεροστεγές τῶν κυτίων. Οἱ τοῖχοι τῶν κυτίων θερμομαίνόμενοι διαστέλλονται καὶ κυρτοῦνται, ὅσων δὲ κυτίων οὗτοι μένουσιν ἐπίπεδοι, τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι ἔχουσιν ὀπὴν τινα, καὶ υποβάλλονται εἰς νέαν συγκόλλησιν. Τέλος τὰ κυτία συναζόμενα ἀναλόγως τῶν μεγεθῶν αὐτῶν ἐναπαθηκύνονται, ἄχρις οὗ ἀποσταλῶσι πανταχοῦ τῆς γῆς.

Ἡ ἄλιεία τῶν σαρδίνων ἐν ταῖς ἀκταῖς τῆς Βρετάνης γίνεται ἀπ' ἀρχαιοτάτων χρόνων· ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας οἱ ἄλιεῖς ἠτοίμαζον ἄλιπάστους τοὺς σαρδίνους, ὡς μέχρι τοῦδε τοῦτο τελεῖται ἐν Ἰσπανία. Ἀπὸ τοῦ τελευταίου αἰῶνος οἱ ὀψομανεῖς ἐγνώριζον νὰ ἐτοιμάζωσι τοὺς σαρδίνους ἐν λίπει.

*

Ἡ διατήρησις τῶν σαρδίνων ἐν ἐλαίῳ εἶναι νεωτάτη σχεδόν. Κατὰ τὸν κ. Κούνκελ Δερκουλαῖς αὕτη ὀφείλεται εἰς δικαστὴν τινα τοῦ πρωτοδικείου τοῦ Λοριάν, ὅστις κατὰ τὸ 1825 ἐνδιαφερόμενος περὶ τῆς τύχης γεροντοκόρης τινος, Δεσποσύνης Λεκουγιῶ καλουμένης, τὴν συνεβούλευσε νὰ ψῆσῃ καὶ διατηρήσῃ ἐν ἐλαίῳ ἑκατοστάς σαρδίνων, ὅπως τοὺς ἀποστείλῃ εἰς τοὺς παντοπώλας τῶν Παρισίων. Ἡ δοκιμὴ ἐπέτυχε, καὶ ὁ δικαστὴς ἐχορήγησεν εἰς τὴν προστατευομένην τὰ μέσα, ὅπως παρασκευάσῃ τοιοῦτους ἐν ἀφρονία· μετὰ τινα δὲ χρόνον ἐνθαρρυνθεὶς ὑπὸ τῆς ἐπιτυχίας παρητήθη καὶ ὁ ἴδιος καὶ μεταβὰς εἰς Λοριάν κατέστη ὁ πρῶτος ἰδρυτὴς καταστήματος παρασκευῆς σαρδίνων ἐν ἐλαίῳ. Μόλις δὲ μετὰ εἰκοσιν ἔτη κατὰ τὸ 1844 ἰδρύθησαν καταστήματα ἐν Νάντη. Ἐν Κοκκαρνῶ ἡ βιομηχανία αὕτη ἀνεπτύχθη κατὰ τὰ 1852. Σήμερον ἡ ἐπέκτασις εἶναι παμμεγίστη· ἐν Βρετανίᾳ, ἐν Βανδέκ καθ' ὅλην τὴν παραλίαν τοῦ Γασκονικοῦ κόλπου μέχρις Ἰσπανίας, ἐν Βουαρνεῖ, Κοκκαρνῶ, Ὠδιέρον κλπ. . . Οἱ καλλιτέρας ποιότητος σαρδίνοι πωλοῦνται ἐν Ρωσίᾳ καὶ Ἀγγλίᾳ, τῆς δευτέρας ποιότητος ἐν Γαλλίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ, οἱ δὲ τῆς ἐσχάτης ποιότητος ἐν ταῖς ἀποικίαις, ἐν τῇ Ἀνατολῇ, τῇ Σινικῇ καὶ τῇ Ἀφρικῇ.

Ὁ Σουλιώτικος οἶκος, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐγεννήθη ὁ Μάρκος Μπότσαρης.

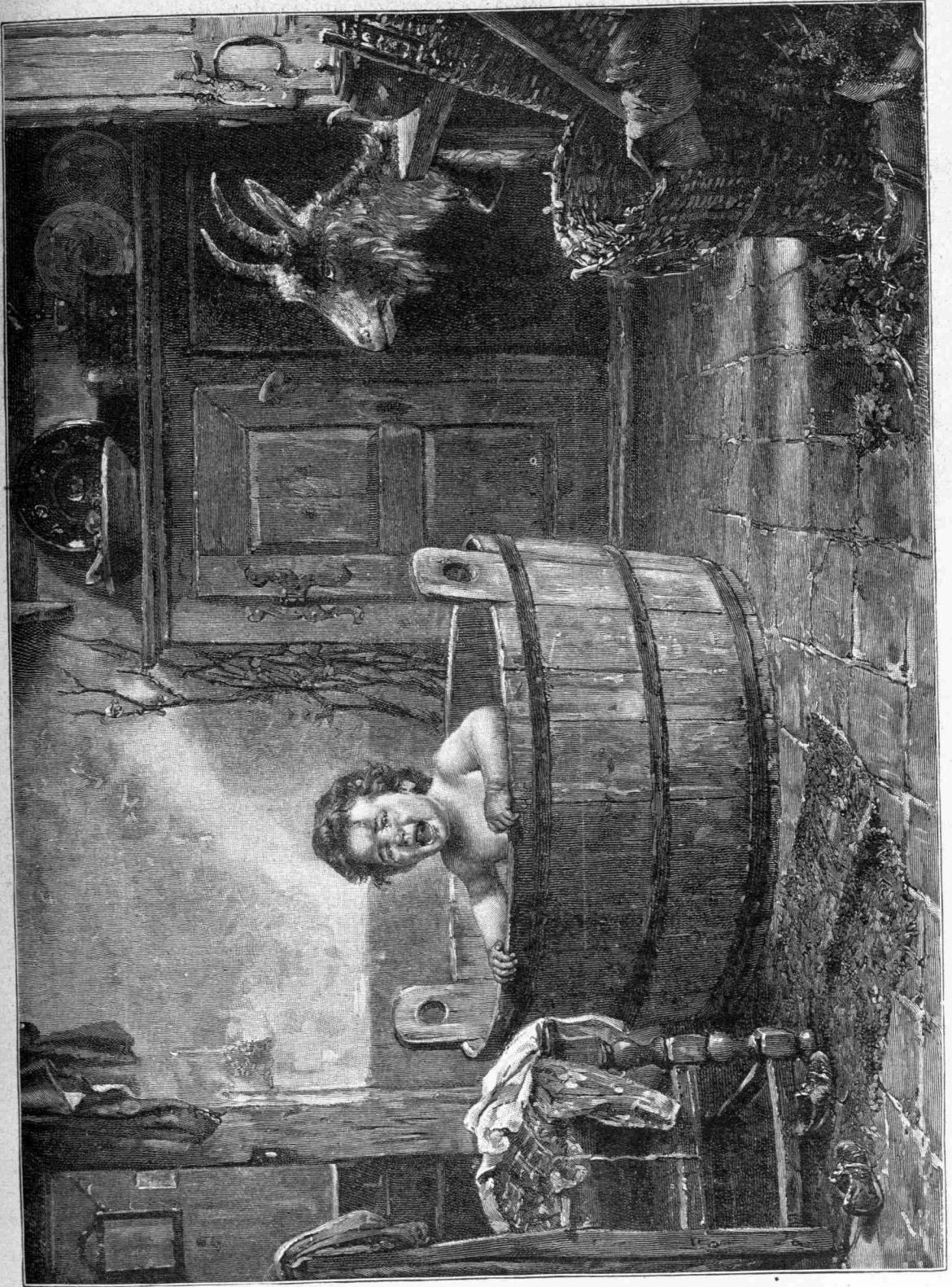
Ἀπανταχοῦ ἡ μέθοδος τῆς παρασκευῆς τῶν σαρδίνων εἶναι σχεδὸν ἡ αὐτὴ, ἢ ἀλιεῖα ὅμως διαφέρει. Εἴπομεν κατὰ πόσον εἶναι ἀπλοῦν τὸ δίκτυον, οὕτινος γίνεται χρῆσις ἐν Κογκαρονό. Εἶναι τὸ ἀρχαῖον δίκτυον τὸ χειριζόμενον ἐπίσης. Τοιοῦτου δικτύου γίνεται χρῆσις καὶ ἐν τῇ Βανδέξ, εἰς τὴν Ὠδιερον ὅμως καὶ τὴν Δουαρνεὲ ἀντικατεστάθη ὑπὸ τῶν γαγγάμων, πελωρίων δικτύων.

Εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Κορνουαλλίας ἀλιεῖουσι τοὺς σαρδίνους δι' ἐπιπλεόντων δικτύων μήκους 160 ὄργυιων καὶ ὕψους 15, τὰ ὁποῖα σφύρουσι δύο ἢ τρία πλοῖα. Ὄταν οἱ ἰχθύες ἀφθονοῦσιν, ἔπαξ μόνον ἐν τοιοῦτον δίκτυον συλλαμβάνει μέχρις ἑξ ἑκατομμύρια σαρδίνων. Ἐν Ἰσπανίᾳ ἐπίσης γίνεται χρῆσις ὁμοίων δικτύων, ἐν δ' εἶδος τούτων καλεῖται cedazo. Ὄτω καλοῦσι γιγάντιον δίκτυον ἐκτεινόμενον ὡς παρμερίστον καταπέτασμα, ὕψους 30 μέτρων καὶ μήκους 1600 μέτρων. Πρὸς τὸ κάτω μέρος ἐρματίζεται οὕτως ὥστε νὰ περιβάλλῃ τὴν ἀγέλην τῶν σαρδίνων. Τὰ δύο ἄκρα αὐτοῦ στρεφόμενα πρὸς τὴν ἀκτὴν, συνδέονται δι' ἰσχυροτάτων κάλων εἰς τροχαλίας τεθειμένας ἐπὶ τοῦ παρκατίου καὶ δι' ὧν συμπίσσεται τὸ δίκτυον πέριξ τῶν σαρδίνων. Οὕτως οἱ σαρδῖνοι περικλείονται ἐν παρμερίστῳ κύκλῳ, ἐξ οὗ δὲν δύνανται νὰ διαφύγωσιν. Οἱ ἀλιεῖς κατὰ τὰς

ἀνάγκας τῶν καταστημάτων μεταβαίνουνσι καὶ συλλαμβάνουσι ἐκ τῶν ἐγκεκλεισμένων ἰχθύων δι' ἄλλων μικρῶν δικτύων. Τὸ τοιοῦτου εἶδους δίκτυον κυρίως πλεονεκεῖ διότι, τηρεῖ ἀίχμαλώτους ἑκατομμύρια ὄλα σαρδίνων οἱ ὁποῖοι δύνανται νὰ μείνωσι ζῶντες περὶ τὰς δεκαπέντε ἡμέρας. Τοιοῦτρόπως δὲν ἐπέροχεται ἀπόλειξις σαρδίνων, ὅπως συγχρότατα συμβαίνει, ὅταν τὰ προϊόντα τῆς ἀλιείας εἶναι ἀφθονώτερα τῶν ἀπαιτούμενων ὑπὸ τῶν διαφόρων καταστημάτων τῆς παρασκευῆς τῶν σαρδίνων. Συγχρότατα κατὰ ἑκατομμύρια ρίπτονται σαρδῖνοι εἰς τοὺς ἀγροὺς χρησιμοποιοῦμενοι ὡς λίπασμα.

*

Μετὰ ταῦτα ἂς ἐξετάσωμεν πόθεν προέρχονται οἱ σαρδῖνοι, πῶς τίχτουσι, πῶς ἀναπτύσσονται, ποῖα τὰ ἦθη αὐτῶν. Καίτοι δὲ ἡ βιομηχανία τοῦ ἰχθύος τούτου εἶναι σπουδαιότατη, ἀγνοοῦμεν πάντα ταῦτα. Οὐδέποτε δὲ θὰ γνωρίσωμεν τι ἂν εὐήκοον τείνομεν οὕς εἰς τὰς ἀντιφασκοῦσας πληροφορίας τῶν ἀλιεῶν. Κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη εἰδικῶς ἀνέλαβε τὴν μελέτην τῶν θεμάτων τούτων ὁ ζωολόγος Πουσέ, μεγίστη δ' ὑπάρχει ἐλπίς, ὅτι διὰ τῆς ἀκριβοῦς ἐπιστημονικῆς μεθόδου θὰ διχλευκανθῶσι πάντα ταῦτα τὰ θεωρούμενα μυστήρια, καὶ ἐκ τούτου μεγάλως θὰ ὠφελῆθῃ ἡ ἀλιεῖα καὶ ἡ βιομηχανία τοῦ ἰχθύος.

ΑΝΩΦΕΛΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑ

Ὁ σαρδίνος εἶναι ἰχθύς συγγενεύων πρὸς τὴν ἀρίγγην καὶ τὸν ἐγκραυσίχολον (χαψί) ἀλιευομένους ἐπίσης ἀφθώως. Οὗτος ἔχει ῥύγχος ὀξύ, βραχέα νωτιαία καὶ ἐπιγαστρία πτερυγία τὸ σῶμα αὐτοῦ καλύπτεται ὑπὸ μεγάλων λεπῶν λεπῶν καὶ διαφανῶν ἢ ῥάχης εἶναι εὐθύγραμμος, κεκαμπυλωμένη κανονικῶς καὶ στίλβει ζωηρῶς. Ὁ σαρδίνος εἶναι συναγελαστικός, βιών κατὰ μεγάλας ἀγέλας· εἶναι ἰχθύς πελάγιος, ἀρσεσκόμενος εἰς τὰ βαθέα ὕδατα τῆς ἀνοικτῆς θαλάσσης ἐνθα πιθανώτατα καὶ ὠτοκεῖ, διότι οὐδέποτε συναντᾷ νεαρῶτατος παρὰ ταῖς ἀκταῖς. Καθ' ὠρισμένας ἐποχάς, ὅταν τὰ κατ' ἐπιφάνειαν ὕδατα θερμαίνονται ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῆς ἐαρινῆς θερμοκρασίας, πλησιάζει εἰς τὴν παραλίαν. Ἐκλέγων δὲ τοὺς ἡσύχους ὄρμους, ἀναφαίνεται κατ' ἀγέλας ἀκριθμήτους διαρκούντος τοῦ θέρους. Μία ἐκ τῶν μάλλον ἀξιοσημειῶτων ἰδιοτήτων αὐτοῦ εἶναι ἡ ἄκρα εὐκισθησία· ὁ ἐλάχιστος κτύπος, ἡ ἐλάχιστη σύνθλιψις ἀρκεῖ νὰ τὸν θανατώσῃ· εἶναι ἀδύνατον νὰ διατηρηθῇ ζῶν ἐν ἐνυδροτροφείῳ. Ἐθεωρεῖτο ἄλλοτε ὡς ἰχθύς ἐπιδημητικός, μεταβάλλων κατοικίαν παραλλήλως τῶν ἀκτῶν ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν καὶ ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον κατὰ τὰς ὥρας τοῦ ἔτους. Ἄλιεῖς τινες παραδέχονται τοῦτο καὶ νῦν ἔτι, ἀλλ' εἶναι γνώμη πεπλανημένη. Πράγματι οἱ σαρδῖνοι προσέχονται ἐκ τοῦ πελάγους, καὶ μετὰ τὴν θερινὴν διαμονὴν ἐπνέρονται πάλιν εἰς τὸ πέλαγος, ὅπως ἐπνέλωσι βραδύτερον εὐρωστώτεροι καὶ ἰσχυρότεροι, ἱκανοὶ νὰ ὑπομείνωσι ταπεινότερας θερμοκρασίας. Περὶ τὰ τέλη τοῦ χειμῶνος ἀλιεύεται σαρδίνος διπλασίονος μεγέθους τοῦ θερινοῦ σαρδίνου, ὅστις ἔνεκα τοῦ πάχους ἐτοιμάζεται μόνον ἀλίπατος. Ἡ ἡλικία τοῦ μικροῦ θερινοῦ σαρδίνου εἶναι δύσκολον νὰ καθορισθῇ διότι οὐδεὶς εἶδε τὴν ἀνάπτυξιν αὐτοῦ, κατ' ἀναλογίαν ὅμως πρὸς τοὺς λοιποὺς συγγενεῖς ἰχθύς ὑποτίθεται ὡς ἔχων ἡλικίαν ἐνὸς ἔτους. Ὅπως δὲ ὅποτε ὅμως δὲν εἶναι ἀκμαῖος, αἱ ὠθηκαὶ του δὲν εἶναι ἐντελῶς ἀνεπτυγμέναι, δὲν ἔρχεται λοιπὸν πρὸς τὴν γῆν ἵνα τέξῃ, ὡς διῆχουρίζονται τινες, δὲν προσελκύεται ὑπὸ τῆς ἀφθονίας τῆς τροφῆς· τὰ ζῳάρια δι' ὧν τρέφεται δὲν εἶναι ἀφθονώτερα κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐπιδρομῆς τῶν σαρδίνων.

Ὁ σαρδίνος εἶναι παμφάγος· οὗτος τρώγει ζῶα καὶ φυτὰ μικροσκοπικὰ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Ἡ ἐξέτασις τοῦ πεπτικοῦ σωλῆνος δεικνύει τοῦτον κατὰ μὲν τὸ ἔαρ πλήρη μαλακοστράκων πελαγίων κατὰ δὲ τὸ θέρους εὐρίσκουσιν ἐν αὐτῷ λείψανα ἐγχυματικῶν ζῳοφίων καὶ φυτῶν ἐκ τῶν παρα ταῖς ἀκταῖς φουμένων. Πρὸς τούτοις ὁ σαρδίνος φαίνεται νηστεύων, συνηθέστατα ὁ στόμαχος του εἶναι κενὸς παντὸς τροφίμου. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐπήρειαν τῶν θαλασσίων βευσμάτων, τὴν ἀτμοσφαιρικὴν πίεσιν καὶ ἄλλας μετεωρολογικὰς

περιστάσεις ἐπὶ τῆς ἀφίξεως τῶν σαρδίνων παρὰ τὰς ἀκτάς, οὐδεμία ἀλληλουχία αἰτίου καὶ αἰτιατοῦ καταρθώθη ν' ἀποδειχθῇ. Ἀνομολογοῦμεν ἄγνοιαν ἐπὶ τούτου, ποθοῦμεν δ' ἐγκαρδίως νὰ ἐπιτύχωσιν αἱ ἐρευναι τοῦ Πουσέ, διότι μόνον ἡ Γαλλία ἐξήγαγε κατὰ τὸ 1880, ἔτος δυστυχέστερον παραγωγῆς, σαρδίνους ἀξίας ἄνω τῶν 29 ἑκατομμυρίων, ἐπομένως ἡ ἀκριθῆς γνωριμία τοῦ τρόπου τῆς ζωῆς τοιοῦτου ἰχθύος, οὐτινος ἡ ἀφθονία εἶναι εὐεργέτημα, ἐνδιαφέρει τὰ μέγιστα οὐ μόνον τὴν ἐπιστήμην ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἀνθρώπους.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)

N. X. ΔΗΟΣΤΟΛΙΔΗΣ

ἌΝΩ ΚΑΤΩ

ΑΓΓΛΙΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΑΙ

Ἡ μεγαλύτερα δημοσία βιβλιοθήκη τῆς Ἀγγλίας, ἥς ἡ εἴσοδος ἐπιτρέπεται εἰς πάντας, εἶνε ἡ τοῦ Μάνττσεστερ περιέχουσα 172,490 τόμους. Οἱ 96,493 ἀποτελοῦσι τὸ τμήμα τῶν κατ' οἶκον δανειζομένων βιβλίων, οἱ δὲ 75,997 δίδονται μόνον ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ πρὸς ἀνάγνωσιν. Ὡς κεντρικὸν κατὰ τὴν βιβλιοθήκῃς χρησιμεύει τὸ παλαιὸν δημομαρχειον ἔχει δὲ καὶ ἕξ ἄλλα παραρτήματα.

Δευτέρα βιβλιοθήκη εἶνε ἡ τοῦ Leeds, 134,218 τόμων. Τρίτη ἡ τοῦ Λίβερπουλ, 134,276 τόμων.

Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Βρετανικοῦ Μουσείου ἔχει ὅλως διάφορον σκοπὸν καὶ διάφορον ὄργανισμὸν. Οὐδὲν βιβλίον δίδεται ἔξω πρὸς ἀνάγνωσιν, ἀλλ' ἐντὸς τοῦ καταστήματος· ἐπαρκεῖ δὲ πρὸς τοῦτο παραχωρούμενον τὸ ἀπέραντον ἀναγνωστήριον τῆς περιλαμβάνον ὑπὲρ τοὺς 300 ἀναγνώστας ἐν πάσῃ ἀνάσει.

Ἡ αἴθουσα αὐτοῦ εἶνε θολωτὴ ἔχουσα ὕψος 106 ποδῶν καὶ διάμετρον 140. Ἐργεταὶ δηλαδὴ δευτέρα μετὰ τὸ Πάνθεον τῆς Ρώμης, ὑπολειπομένη κατὰ 2 1)2 πόδας ἐκείνου.

Ὅλα τὰ πλήρη βιβλίων ἀρμάρια αὐτῆς κατὰ σειρὰν τιθέμενα θὰ ἀποτελοῦν μῆκος 3 μιλίων μεθ' ὕψους 8 ποδῶν. Ἄν δὲ ἐτίθεντο ὄρθια τὸ ἐν πλησίον τοῦ ἄλλου τὰ βιβλία αὐτῆς, σχήματος ὀγδούτου κατὰ μέσον ὄρον, θὰ ἔφθανον εἰς ἑκτασιν 25 μιλίων, ἤτοι τριπλασίαν τῆς ἀποστάσεως Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς.

Ἡ βιβλιοθήκη αὕτη περιλαμβάνει πλέον τῶν 1,500,000 ἐντύπων βιβλίων, 50,000 γεωγραφικῶς χάρτας, 20,000 χειρόγραφα, 47,000 παλαιὰ ἔγγραφα παντοειδῆ, 10,000 σφραγίδας καὶ ἔκτυπα. Παύρους δ' ἐλληνικοῦς, λατινικοῦς καὶ κοπτικοῦς ὑπὲρ τοὺς 200. Μεταξὺ τῶν τελευταίων τούτων εἶνε καὶ ὁ πάπυρος, ἐφ' οὗ εὐρέθη γεγραμμένη ἡ περίφημος πραγματεία τοῦ Ἀριστοτέλους, περὶ ἧς τόσος γίνεται νῦν λόγος.

ΑΣΤΕΙΑ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΙΣ

Τὸ ἐξῆς ἐπεισόδιον συνέβη ἐσχάτως εἰς τὸν διάσημον Γάλλον μελοποιὸν Μασσενὲ διατρίβοντα ἐν Βορδῶ χάριν τῆς παραστάσεως τοῦ Βασιλέως τῆς Λαφόρης.